ושוב הכיפות הסרוגות

ביום שני השבוע, בשעה 8 בערב בדיוק, עלה יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, לנאום בפני קהל הרבבות שהגיע ל"קניון עזרים" בכפר סבא, כדי להפגין נגד יציאת צה"ל ממרכזי הערים ביו"ש. הציבור שסמונים וחמישה אחוז ממנו, לפחות, היו חובשי כיפות סרוגות ובוגרות אולפנות וכיו"ב, היה אותו ציבור מוכר מאוד סוף של הפגנות קודמות למען ארץ־ישראל, ועליו כיכבו בשלוחיידה וח"כ נתניהו האחרים מהליכוד, למרות שלא הצליחו להביא להפגנת ההמונים הזאת מינימום סביר של אנשים. אין ספק, כי היתה זו הפגנה מרשימה במספר משתתפיה, אולם לא מרשימה מספיק כדי "לדגדג" את המצפון של מקבלי ההחלטות בירושלים.

למחרת ההפגנה, שאלתי שני אישים מרכזיים בליכוד, מדוע הם מתקשים להביא ציבור בכמות ראויה לאידיאל הימין, ומדוע לא מצאו לנכון לעשות מאמץ עליון, כדי שכפר סבא תיסחם מרוב אדם?

אחד משני האישים שפניתי אליהם הוא ח"כ בעל כושר ארגוני ויכולת לגייס אנשים. הוא ענה, כי אין כלל לא פנה אליו ולא ביקש ממנו לעודד אנשי ליכוד להגיע להפגנה. הוא מנה שמות של גופים שניתן היה בקלות לעניין אותם בהפגנה, לוא רק היה קם בליכוד המסה לצורך זה.

השני, הקשה השני, גם הוא ח"כ, היה יותר גלוי־לב ואמר, כי הציבור של הליכוד כרוכו וגרול הפך אדיש. הוא אומנם יצביע בקלפי ליכוד ויבחר בנימין נתניהו, אבל אין לצפות ממנו למשהו מעבר לזה. הנוער החילוני הימני הוא כמו כל הנוער היום ועקה מאוד להביא אותו להפגנות. תן לו "הרסטוק" חמרי "רוק" או תוכל למלא אצטדיונים.

היעוד היכולת של הליכוד לתרום בגיוס המונים, כדי למחות נגד מדיניות הממשלה, עושה את היחום של ה"ה רבין־פרס ולנים, וניכר בכל מהלכיהם כי אין הם מתרגשים כלל מתגובת הציבור המכונה ימני. לשניים גם מהלכים מובים למדי בתקשורת, וזו ברובה מגויסת לקידום מבירות הממשלה. כך, למשל, מבשרת העיתונות האופטימיות בכותרותיה, כי יחל שינוי באמנה הפלשתינאית תוך חודשים מקום בהחירות בשבחים. זאת, כאשר ניתנו הבטחות חדורה ונשנות, הן מצד ראש הממשלה, יצחק רבין, והן מצד שר החוץ, שמעון פרס, על ביטול "האמנה" בסמוך לתחימה על הסכם אוסלו. מי שיעיין היטב בדברי הכנסת בעניין זה, יוכל לבחון מאמר התיולי רב ציטטות על מידת הרצינות שיש ליחס לראשי הממשלה הנוכחית. כל ההערות בנושא "האמנה" בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת וסוברו בדרך כלל בקשיים של רב המרצחים, יאסר ערפאת, לגייס את הדוב הדרוש במוסדות אש"ף, מסיבה זו או אחרת. עכשיו אורחים את הרקב הזה פעם שנייה, ואיש אינו מצמצם.

ובעוד בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת דיווח ביום שלישי השבוע על הידידה בפיגועים ביהודה, שומרון ורצועת־עזה, – דבר שכמובן יש לברך עליו – יש לזכור, כי הציבור אינו מידע על כותות פיגוע, וכך עלולה להיסגע רמת העידנות של האזה"ת. בראשית השבוע, למשל, היה מידע הן ואמין על כוונת פיגוע באמצעות מכונית תופת בגוש קטיף, ולראשונה פזה זמן רב ליוו חיילי צה"ל רכבים שנעו בתוך "הגוש", כדי לקדם כל רעה. הידידה במספר הפיגועים מסייעת למשלה במדיניותה, למרות שכל המצב הבטחוני נזיל מאד ומתוך. והלוואי שנתבדה.

לתפקוד החלש של הליכוד והימין מול מדיניות הממשלה גורם גם הפילוג בתוך מחנה הימין, ובשבוע שעבר הברו לפילוג "המשיחיסטים" מכ"ד.

הרב שלום דב בער וולפה, מראשי "המשיחיסטים", יצא בהפגנה בכפר מלכי ישראל בהתקפה מוחצת על הליכוד והעומדים בראשו. ואכן, איש מחסידי תב"ר לא נראה בהפגנה בכפר סבא, ואם הגיע מישהו, הוא עשה זאת על דעת עצמו. "אם ח"כים מהליכוד או ביבי ממשיכים ואומרים שהאוסלו־מה תהיה אחרת (כאשר יציעו לשלטון) בדרכים שונות, שיידעו שאין סיכוי ולא תהיה להם תקומה" – אמר הרב וולפה והזכיר להמונים ב"כפר", כי הרבי מלובביץ הדיה את יצחק שמיר מראשות הממשלה, משום שלא רצה לחזור בו מתוכנית האוסלו־מיה. אגב, באותו נאום של וולפה, צוטט האדמו"ר מגור שליט"א, כמי שסיפר, שב"חידות" שהיתה לו עם הרבי מלובביץ', הוא אמר לו "שיגיע הזמן שממשלת המקרד תעשה דברים גרועים מאד והם יגידו שהם מבססים זאת על "קמפ דיוויד". ההסכם הזה (עם מצרים) יחזור על עצמו עם סוריה ועם אש"ף".

אין ספק, כי היעוד ליכוד פנימי בימין, מקל על ה"ה פרס ורבין לדחוף את יצחק רבין למהלכים, שבנסיבות אחרות קרי, התנגדות מוסגת של דעת הקהל, היה נודר מאוד מלעשות.

במצב הנוכחי ניתן להמר, כי ליצחק רבין צפויה עוד קדנציה נוספת, אלא אם כן יתעורר מישהו במחנה הימין, יאחה את הקרעים ויחשוב לא רק על הדחיפות השעה שמונה בשלוחייה.

מי יחוס על כבודו של הארי הקדוש?

בחודש הבא, בה' מנחם־אב, יחול יום פטירתו של האר"י הקדוש. ביום זה יבואו רבים להתפלל על קברו של המקובל האלוקי בבית העלמין הישן בצפת. אלא שהמונים יקדמו העזובה וההזנחה ואם לא יסר שם ח"ו אסון, יימשך המצב במקום כפי שהוא היום. גם ללא התארך הנ"ל, סופרים בכל יום את מספר של האר"י ציבורים מכל העדות, ביום ובלילה. במקום אין תאורה ראויה וגם לא רשויה ובקיץ כאשר הנחשים פעילים בגליל, היעדר תאורה באתר קדוש כזה – הוא שערורייה. הכביש למקום משופש ולכל המתעניין הבאים למקום אין שרותים ראויים לשמם ומה שיש שם אינו ראוי ל"מעשה כלבי".

בכל מדינה מתוקנת במקומות הקדושים לדת כלשהי, נוהגים בדרך של כבוד. כאן, לעומת זאת מצאנו תקציבים לכל דבר עסק, אך לא הסכמת המינימאלי. הדרוש לשיקום אותר דוגמת קברו של האר"י הקדוש. באמירתנו נפרץ "המינהג" להשתלט על קברים בגליל ולעשות בהם ככל העולה על הדעת. אין לי עניין לפגוע בזוגים המשקמים קברים בגליל, למרות שהדבר נעשה ללא פיקוח וללא שיתת"ל. לרוזה המקום ולרגישות המתפללים. אבל, יהיה זה נבון מצדו של שר הדתות, פרופ' שמעון שטרית לתת את הדעת על המקומות הקדושים מכל' ההיבטים. החל מגיוס כספים על־ידי עמותות שונות ושתונות וכלה בקביית חוקות במקומות הללו. קדושי ישראל הטמונים בגליל ראויים ליחס אחר מזה הניתן להם ואין זה ביטוי לחוליזה אם מתחשבים גם בצרכים של הציבור הגדול המגיע מדי יום ביומו להתפלל על קברי צדיקים.

חתונה ראשונה כדת משה וישראל

בקיבוץ כדת משה וישראל.

זו התחתונה הראשונה מזה עשרות בשנים שנעשתה בקיבוץ עין החורש בהשתתפות רב ועל פי מנהג ישראל.

עד כה "התנועות הדתיות" נערכו מחוץ לשטח הקיבוץ ומי שנישא בקיבוץ, עשה זאת על־פי טקסט שהוכן על־ידי אבא קבוב ז"ל.

של זוהר היא בת הקיבוץ והיא החלישה, כי תינשא לבחיר ליבה מקיבוץ תל־יוסף כדת וכדין, בתוך שטח הקיבוץ, ליד ביתה. חברי הקיבוץ לא אהבו בלי־בך את הרעיון הזה, אך לאחר תי"עציות וישיבות ודיונים, אושרה בקשתה של בת.

את החופה הקדושין עורך דיבה של כפר הר"ה, הרב אליעזר שפחה ויים המכהן גם כרבה של המועצה האזורית עמק חפר. למיטב הידיעה הארוע עבר בשלום, עם עדים כשרים והנוכחים נשארו בחיים.

"ראיתי שמהשמים אין רוצים שאוכל טריפות"

היום ט' תמוז, תמלא שנה להסתלקותו רבי דוד מקאשנוב"ז (רבי דוד מקאשנוב היה בנו של בעל ה"דברי חיים" מצאנז וכונה "הבעל־שם־טוב" הקטן". נפטר כ' 45 שנה (!) לפני השואה). הרבי שהיה האחיין המבורשי, נדהם מהשאלה של הקצין הנאצי, שכך, מה לו לקצין ולרבי דזה מקאשנוב, שנפטר שנים רבות קודם לכן? הרבי פתח להזדהות אולם משחזרה ועלתה השאלה, ניגש אל הקצין הנאצי והזדהה כאחיין של הרבי מקאשנוב, ללא דין ודברים הוציא הקצין מתיקו לחם שלם, ששקל כמה קילוגרמים וקופסת ריבה ואמר לרבי: קח ומיד הסתלק מהמקום הקצין הזה לא נראה לפני כן ולא נראה אחרי כן והופעתו היתה לחידה. מובקרה זה למדתי, אמר האדמו"ר, שמהשמים אין רוצים שייכינסו לפי טריפות.

כאשר הגיע חג הפסח נזהר הרבי מכל שמץ של חמץ ואת מנות החמץ שלו הוא ביקש להעביר לאישיות רבנית ידועה, שהיתה באותה מחנה במשך שמונת ימי החג נמנע הרבי מכל אוכל. באחרון של פסח הגניב לו יהודי מחסידיו שני תפוחי־אדמה לא מבושלים והרבי אכל אותם "חיים" באין אפשרות לבשלם "יהיה לזה טעם גן־עדן" כדברי האדמו"ר.

שנים רבות לאחר מכן, כאשר האדמו"ר לקה במחלה קשה ונמנע מלהגיב ולהתייחס לסביבתו, הגיע ארצה אותו יהודי ש"הגניב" לרבי את שני תפוחי האדמה וביקש להתקבל אצלו. היהודי, נ. תושב בריטניה, הסביר למשמשים בקודש, כי הוא חייב להיכנס לרבי, כדי שהרבי יברך את נכדתו, שלקתה במחלה קשה ביותר. "אני מוותר על שכרי בעולם הבא, על הזכות שהיתה לי לספק לרבי תפוחי אדמה לאחר שלא אכל כל החג ובלבד שיציל את נכדתי" – בכה נ. בגבור הלחץ חוכנס נ. אל האדמו"ר ולהפתעת הנוכחים בחדר, הפסיק האדמו"ר את שתיקתו הממושכת ואמר: ודאי של הרבי ר' דוד מקאשנוב"ז! ודאי שהרבי יודע שאין לי את מי לשלוח, אני מבקש ממך שתקבל ממני תפוחי אדמה אלו, שהם מהשולחן של הרבי מקאשנוב"ז.

על קדוש עליון זה, ייכתבו ודאי כרכים שלמים עבי־כרס מתורותיו, על הנהגותיו, שפע הישועות שהוריד לעולם, מידת חסידותו ועוצמת עמידתו נגד כל ניסיון לפגוע בשלמות ארץ־ישראל. כל זה ועוד, שכן עדיין לא הזכרנו את "מפעל השיש" העולמי, את בית החולים "לניאדו" בנתניה ומפעלי חסד וצדקה אחרים שהוקמו על־פי חוראותיו.

אלא שכל אלה יחווירו ממש, לעומת מה שייכתב ויסופר על־ספר על האדמו"ר הענק הזה בתקופת אימי השואה וביומים שפעל לשיקום הריסותיה, בעיקר במישור הרוחני.

השבוע שמעתי מכלי ראשון סיפורים מצמררים ממש, שטרם ראו אור על הנהגותיו של האדמו"ר וחסדי ה' עמו, בימים שהתייסר במחנה ההשמדה אושוויץ.

חנה אחד' מהם. שסופר לאישי־שיחי מפי האדמו"ר יצחק'ל הדברים מובאים כאן בציטוט ישיר מפי המספר:

הרבי הגיע לאושוויץ ביום חמישי בשבוע. עוד בקלויזנבורג קיבל על עצמו שלא לאכול טריפות וממילא כאשר נכנסה השבת, הוא היה לאחר צום ממושך. בשבת, בשעות אחה"צ בעת "הסעודה השלישית", חש הרבי שהוא מגיע לכלל סכנה. וכאן, בקטע הזה של הסיפור, אמר לי האדמו"ר: "מעולם לא בכיתי על הצרות שלי אלא רק על צרות כלל ישראל ובאותה שעה פרצתי בבכי בפעם הראשונה בעניין הנוגע אלי. מצד אחד לא רציתי לאכול טריפות, כפי שקיבלתי על עצמי, ומצד שני לא רציתי לסכן את עצמי עד כדי אבדן חיים, שמא אניני עוקד בחומרה הזאת".

ובעוד הרבי בוכה, הופיע קצין אס.אס. ושאל את הנוכחים: "האם נמצא כאן האחיין שאני מזהה אותו, הרי הוא זה שנתן לי את שני תפוחי האדמה באחרון של פסח. עוד קודם לכן הדריכו המשמשים בקודש את האיש, שיבקש ברכה בלי לקשר זאת לסיפור תפוחי האדמה ואמנם כך נהג. אלא שהוזה זה דווקא הרבי שהזכיר את מעשהו של האיש (אישי־שיחי לא ידע לומר אם הנכדה ניצלה).

מעשי נסים ממש "התגלגלו" תחת שולחנו של האדמו"ר הן ב"חצרו" כאן והן במרכז חסידות קלויזנבורג־צאנז באה"ק", אחד מהם שיסופר להלן, נרשם ב"ספר הזכרונות" של בית החולים הנודע "הר־סיני" בניו־יורק.

ר' שמואל אהרון וולף, יהלומן ניו־יורקי, מחסידי קלויזנבורג, חלה בריאותו בן שנה וחצי בדלקת קרום המוח ליע. הדלקת פגעה קשות במוחו של הפעוט ועל־פי ההנדסה הרפואית הפך ל"צמח". הרופאים הבהירו להוריו, כי הפעוט זקוק לרחמי שמים גדולים וכי אין סיכוי שהוא יצא מהמצב הזה.

באותם ימים תכנן האדמו"ר את נסיעתו הראשונה לארץ־ישראל, והוא ביקש מאחד החסידים הישובים ב"מזרח" להילוות אליו בנסיעתו זו החסיד, הרב יחזקאל רייך זצ"ל, הודה לאדמו"ר על ההזמנה אך הוסיף, כי לא יוכל להצטרף לנסיעה כל עוד נכדו (אותו שמואל אהרון) שוכב חולה בבית החולים ומצבו מוגדר קשה. האדמו"ר חזר על ההזמנה והבטיח, כי הילד יבריא לגמרי. כאשר שמעה זאת אם הילד, פרצה בבכי ושאלה הכיצד יבריא, הרי הרופאים נואשו ממנו לגמרי? השיב לה הרבי: "מוח זה עניין של נשמה ולא עניין של רופא ואני מבטיח שאיה הילד יבריא לחלוטין".

ההבטחה של הרבי ניתנה ביום ראשון בשבוע. ביום שני התעניין הרבי אצל הרב שמואל רייך בשלום הילד. השיב לו הסבא: "אין שינוי וכבר מדי יום, עד יום רביעי. ביום זה פקח הילד את עיניו לראשונה. כאשר הרבי נתבשר על כך נאנח עמוקות ואמר: "ב"ה שהאחריות כבר סרה ממני". כמובטח, הילד, שהוא היום יהלומן מוכר הבריא ובספר הזכרונות של בית החולים הר־סיני" הוא נרשם כ"ילד הנסי".

לא אחת אני שומע הערות ציניות מלילוא"ם מבטן ולידה על סיפורי "מופתים" של אדמו"רים. משום כך תמיד נבחרים כאן הסיפורים מקור ראשון או מהימן, כדי שניתן יהיה לאמת אותם. כך גם הסיפור עם ר' שמואל מנדלסון היום בירושלים, בעבר תושב ארה"ב.

ר' ש. מנדלסון נפגע קשות בתאונת דרכים כאשר בא מ"סליחות" אצל הרבי. ראשו נפגע קשה והנוירולוגים הבכירים טענו בעקשנות, כי אין מה לעשות. הדריכות של הרופאים הובאו לידיעת הרבי וזה בא לבקרו בבית החולים כשבאמתחתו "חטבק פועל הישועות" של בעל ה"דברי חיים" מצאנז. על הטבק הזה אמר רבי חיים מצאנז זצוק"ל, כי יש "בו כוח לפעול ישועות ליהודים ואת הכוח הזה ניתן להעביר למי שיש לו היכולת לברך".

בהגיעם לחדרו של הפצוע, סגרו האדמו"ר מקלויזנבורג וובדל"א חתנו האדמו"ר מזוהיל את הדלת והרבי החל לעשן את הטבק שהביא עמו. כאשר החדר התמלא בעשן, עזבו השניים את המקום וחזרו לביתם. למחרת החל השיפור וללא כל טיפול רפואי חזר ר' שמואל מנדלסון להיות כאחד האדם. חסידי קלויזנבורג־צאנז בירושלים לא יתקשו לאתר את האיש וכל המעוניין לבדוק את אמיתות הסיפור מוזמן לעשות זאת.

האדמו"ר בימי הבראשית בנתניה